

Kontor — som det ærede Medlem for Københavns 2den Valgkreds (Ivar Berendsen) udtrykte det —, et Kontor inde i København, og ødelægger med et Pennestrøg det hele, lader Børnet fjerne paa et fuldkommen meningsløst Grundlag, og saa kommer Ministeriet og siger, at denne Kontorets Kendelse er endelig. Det forekommer mig at være det mest bagvendte af alt bagvendt. Til dette Kontor giver Staten 58,209 Kr. aarlig. Nu vil jeg gerne bede den højtærede Minister have Opmærksomheden henvendt paa dette Forhold, thi dersom slige Udslag af Overværgeraadets Magt ikke kan hindres gennem Administrationen, vil jeg bede ham om at tage det Spørgsmaal under Overvejelse hurtigst muligt at faa forelagt den lovgivende Forsamling Forslag til Ændring i denne Værgeraadsløve.

Det ærede Medlem fra Gudme (Emil Petersen) omtalte Lærernes Lønningslov af 27. Maj 1908, og jeg skal tillade mig at føje nogle enkelte Ord til det ærede Medlems Udtalelser. Men jeg maa først forudskikke den Bemærkning, at Lærerne her i Landet ikke arbejder for og ikke ønsker, at en Lærer eller Lærerinde ikke skal kunne afskediges. Naar Lærernes Forhold fremstilles saaledes, er det fejlagtigt. Nej, det er ganske naturligt — og det indrømmer Lærerne ogsaa —, at en Lærer eller Lærerinde skal kunne afskediges. Men Betingelsen herfor mener Lærerne bør være een af tre: enten at Læreren ikke duer til sin Gerning eller ikke passer sin Gerning, eller at han har givet Forargelse ved sin Livsførelse. Det, Lærerne er imod, er, at han kan fjernes fra sin Gerning og kastes paa Gaden uden egen Skyld. Det føler Lærerne som en Uretfærdighed, og det er en Uretfærdighed. Det ærede Medlem fra Gudme sagde, at denne Afskedigelsesparagraf er en Undtagelseslov, og deri har han Ret. Derfor spørger jeg: Hvorfor skal Lærerne være stillede anderledes end andre Embedsmænd? Man afskediger jo ikke Dommere eller Præster uden Grund. Præsterne har jo nylig faaet en ny Lønningslov, og der er saa vidt mig bekendt ingen Afskedigelsesparagraf sat ind. Nu ved jeg meget godt, at de, som holder paa denne Afskedigelsesparagraf, vil sige blandt andet følgende: Husk paa, at $\frac{3}{4}$ af Sogneraadet og $\frac{3}{4}$ af Skolekommissionen skal være for en Afskedigelse, for at den skal kunne finde Sted. Jeg svarer hertil, at denne Betragtning tillægger jeg ikke saa overordentlig megen Vægt. Min Opfattelse er nemlig den, at man slet ikke skal søge Hovedulykken ved denne Undtagelseslov i

de stedfundne Afskedigelser, skønt de selvfølgelig kan være slemme nok for dem, de rammer. Nej, Hovedulykken ved denne uheldige Paragraf er, at den virker deprimerende paa alle de unge Lærere. Man taler netop i vore Tider saa smukt om, at Opdragerne skal være Personligheder. Lad mig sige, at maaske overdriver man det en lille Smule, men alligevel, Hovedbetragtningen er jo rigtig, en Lærer maa mindst af alt føle sig som Træl. Men skal en Lærer sidde i sit Embede med Følelsen af Utryghed, ængstelig for at hævde sin personlige Opfattelse i religiøse, i politiske eller i andre Spørgsmaal, ja, saa stækkes hans Vingefang, og saa sætter det sit Præg paa hans Karakter og ogsaa paa hans Gerning. Og saaledes er de unge Lærere stillede for Tiden. Herved er der sket og sker der daglig en stor Skade, en Skade, som er meget, meget større end den, der foraarsages ved de enkelte Afskedigelser.

Det bliver ogsaa i Almindelighed sagt, at Afskedigelsesparagraffen var den Betingelse, som Lærerne skulde give for at opnaa den vedtagne Lønforbedring. Jeg kan ikke tro, at det er rigtigt, jeg kan ikke tro, at man fra nogen Side i denne Sal kan have ønsket at gøre en saadan Betragtning gældende. Men hvis det er rigtigt, maa jeg sige, at saa er den Handel et storartet Forræderi mod de unge Lærere, thi de unge Læreres Lønninger er smaa, for smaa — jeg kunde fristes til at sige, at de er uanstændigt smaa. Der findes her i Landet ca. 600 Andenlærere, hvis Begyndelsesløn er fra 700 til 900 Kr. aarlig. Hvis man nu regner Gennemsnitslønnen for disse Andenlærerembeder til 800 Kr. — hvilket jeg er overbevist om er for højt —, bliver den samlede Løn for disse Mennesker, Bolig og Brændsel indbefattet, omkring 900 à 1,000 Kr. Jeg tror, at ærede Medlemmer vil være enige med mig i, at det er en lille Løn for en Mand, der er fra 22 til 30 Aar gammel, naar man erindrer, at hans Uddannelse har taget 3—4 Aar af hans bedste Tid og kostet 3—4,000 Kr. Denne Løn naar neppe op til, i alt Fald ikke over, hvad en almindelig flink Tjenestekar i 18—19—20 Aars Alderen tjener i vor Tid.

Man siger ogsaa, at de Lærere, som afskediges i Henhold til § 8, faar deres Pension. Dette er dog kun delvis rigtigt. Hvis f. Eks. det ærede Medlem fra Gudme (Emil Petersen) eller jeg bliver afskediget i Henhold til § 8 — det kan vi meget godt blive, thi i det Øjeblik vi har taget mod Valg som Folketingsmænd, ser jeg ikke